

Trädgårdssektorn 2014

(Trädgårdsproduktion 2014)

JO0102

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa och legala uppgifter	3
A.1	Ämnesområde.....	3
A.2	Statistikområde	3
A.3	SOS-klassificering.....	3
A.4	Statistikansvarig.....	3
A.5	Statistikproducent	3
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	4
A.8	Gallringsföreskrifter	4
A.9	EU-reglering	4
A.10	Syfte och historik.....	4
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	5
A.13	Internationell rapportering	5
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
B	Kvalitetsdeklaration	6
B.0	Inledning	6
B.1	Innehåll	6
1.1	Statistiska målstorheter	6
1.1.1	Objekt och population.....	6
1.1.2	Variabler	6
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper	7
1.1.5	Referenstider	7
B.2	Tillförlitlighet.....	8
2.1	Tillförlitlighet totalt	8
2.2	Osäkerhetskällor	8
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	9
B.3	Aktualitet	9
3.1	Frekvens	9
3.2	Framställningstid.....	9
3.3	Punktlighet	9
B.4	Jämförbarhet och sam användbarhet	10
4.1	Jämförbarhet över tiden	10
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	11
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	11
B.5	Tillgänglighet och förståelighet.....	11
5.1	Spridningsformer	11
5.2	Presentation.....	11
5.3	Dokumentation.....	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	12
5.5	Upplysningstjänster.....	12

A Administrativa och legala uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Jord- och skogsbruk, fiske

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Jordbrukets produktion

A.3 SOS-klassificering

Tillhör Sveriges officiella statistik (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet som återfinns i Förordningen om den officiella statistiken (SFS 2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Jordbruksverket
Postadress: 551 82 Jönköping
Besöksadress: Vallgatan 8
Kontaktperson: Ann-Marie Karlsson
Telefon: 036 – 15 59 33
Telefax: 036 – 34 01 96
E-post: ann-marie.karlsson@jordbruksverket.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Jordbruksverket
Postadress: 551 82 Jönköping
Besöksadress: Vallgatan 8
Kontaktperson: Jörgen Persson
Telefon: 036 – 15 59 43
Telefax: 036 – 34 01 96
E-post: jorgen.persson@jordbruksverket.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om officiell statistik (SFS 2001: 99), förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Jordbruksverkets föreskrifter SJVFS 2014:40.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för behandling av personuppgifter i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Jordbruksverket är ansvarig myndighet och ansvarar för gallring och arkivering av materialet. Enligt 19 § Lagen om den officiella statistiken (2001:99) ska statistikansvarig myndighet gallra uppgifter som inte längre behövs för sitt ändamål. Jordbruksverket bedömer att de enkätuppgifter som samlats in under den period som Jordbruksverket varit statistikansvarig myndighet ännu behövs för publicering av tidsserier och kvalitetskontroller i nuvarande publiceringar. Inga beslut om gallring har därför fattats.

A.9 EU-reglering

Statistiken som berör areal och produktion regleras av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 543/2009.

A.10 Syfte och historik

Det huvudsakliga syftet med statistiken är att ge en övergripande bild över den svenska trädgårdsodlingens areal och produktion, men också dess struktur med avseende på antal företag, sysselsättning och geografiska fördelning. Genom att undersökningen genomförs som en *totalundersökning*, där alla kända svenska trädgårdsföretag ingår, ger statistiken också en relativt god helhetsbild över vilka grödor som odlas.

Statistiken har, med vissa variationer och under olika namn, publicerats sedan 1972, till en början med ett intervall om 5 år och sedan 1982 med 3 års mellanrum. Under perioden 1972–2003 publicerades statistiken växelvis under namnen ”Trädgårdsinventeringen” och ”Trädgårdsräkningen”, medan den sedan 2005 konsekvent kallas ”Trädgårdsproduktion”.

Undersökningens kontinuitet, där många variabler undersökts sedan mer än 40 år tillbaka i tiden skapar möjligheten att skapa en bild över trädgårdsodlingens utveckling över tid.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används av såväl europeiska som svenska myndigheter och beslutsfattare, samt av branschorganisationer, forskare, studenter, media och allmänhet. Viktiga användningsområden utgörs av produktions- och avkastningsanalyser, analys av stöd och regleringar och bedömningar av branschens status och utveckling. Statistiken är väl lämpad för såväl internationella som nationella jämförelser med långa tidsspann.

A.12 Upplägg och genomförande

Statistiken baseras på en *totalundersökning*, som riktade sig till samtliga kända svenska yrkesmässiga trädgårdsodlare med en frilandsareal om minst 2 500 kvadratmeter eller en växthusyta om minst 200 kvadratmeter.

Data samlades in genom en enkätundersökning, som kunde besvaras på webben eller på en pappersblankett, som skickades ut till samtliga deltagande. Blanketten med anvisningar och svarskuvert samt inloggningsuppgifter till webb-enkäten skickades ut till samtliga deltagande den 21 januari 2015, och därefter återigen till de som ännu inte svarat den 12 februari 2015. Ett påminnelsekort skickades ut den 26 februari till dem som fortfarande inte svarat vid den tidpunkten.

Till de företag som inte svarat den 17 mars, liksom de företag för vilka uppgifter behövde kompletteras eller verifieras gjordes upprepade kontaktförsök per telefon, där vi uppmanade företagen att skicka in uppgifterna eller erbjöd oss ta emot data per telefon. Insamling och verifiering av data avslutades den 8 april 2015.

A.13 Internationell rapportering

Statistik över arealer och produktion för hela trädgårdsodlingen samt för vissa enskilda sektorer och grödor rapporteras till EU:s statistikmyndighet Eurostat, där de görs tillgängliga för allmänheten i en databas.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar planeras inför kommande undersökningar.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Statistiken redovisar antalet företag, sysselsättning, arealer, produktionen av trädgårdsgrödor, energiförbrukningen i växthus samt tillgången till växthusinventarier för den svenska trädgårdsodlingen 2014. Statistiken baseras på uppgifter som samlats in med hjälp av en enkät som skickats till samtliga kända svenska företag med trädgårdsodling om mer än 2 500 kvadratmeter på friland eller 200 kvadratmeter i växthus.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Objekten består av svenska företag som bedriver yrkesmässig trädgårdsodling på minst 2 500 kvadratmeter friland eller minst 200 kvadratmeter i växthus. Trädgårdsodling innefattar odling av köksväxter (med undantag av potatis, ärter och bönor), frukt, bär, plantskoleväxter för trädgårdsbruk samt prydnadsväxter. *Populationen* omfattar samtliga kända objekt 2014.

1.1.2 Variabler

Totalt omfattar statistiken 16 variabler:

- Antal företag
- Företagarens ålder
- Antal sysselsatta
- Frilandsareal
- Skördemogen frilandsareal (frukt & bär)
- Frilandsareal under tunnel (bär)
- Skördad areal (köksväxter på friland)
- Växthusyta
- Skördad yta (köksväxter i växthus)
- Odlad yta på friland (plantskoleväxter)
- Odlad yta i container (plantskoleväxter)
- Skördad mängd
- Skördat antal plantor
- Skördat antal krukor
- Skördat antal snittblommor
- Energiförbrukning

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av *totaler* för respektive redovisningsgrupp.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Antal företag redovisas uppdelat på:

- Odlingsform (friland eller växthus)
- Grödtyp (köksväxter, frukt, bär, plantskoleväxter etc.)
- Gröda (äpple, tomat, tulpaner etc.)
- Län

Företagarens ålder redovisas uppdelat på:

- Ålderintervall

Antal sysselsatta redovisas uppdelat på:

- Län
- Arbetstidsintervall

Frilandsarealer, mätt i hektar, redovisas uppdelat på:

- Grödtyp (köksväxter, frukt, bär, plantskoleväxter etc.)
- Gröda (äpple, tomat, tulpaner etc.)
- Län

Växthusytor, mätt i kvadratmeter, redovisas uppdelat på:

- Grödtyp (köksväxter, frukt, bär, plantskoleväxter etc.)
- Gröda (äpple, tomat, tulpaner etc.)
- Län
- Växthusens byggår
- Uppvärmning

Skördade mängder, mätt i ton eller antal, redovisas uppdelat på:

- Grödtyp
- Gröda (äpple, tomat, tulpaner etc.)
- Län

Energiförbrukning i växthus, mätt i wattimmar, redovisas på:

- Energislag (eldningsolja, biogas, elenergi etc.)
- Län

1.1.5 Referenstider

Uppgifterna avser trädgårdsodlingen under hela kalenderåret 2014.

1.2 Fullständighet

Eftersom ingen uppräknings görs för att kompensera för bortfallet under insamlingen omfattar statistiken inte all odling av trädgårdsväxter i Sverige 2014. Då stor möda lades på att få in uppgifter från stora företag har statistiken en högre täckning för arealer, produktion, antal sysselsatta och energiförbrukning än för antalet företag. Statistiken ger inte heller ett fullt rättvisande mått för antalet grödor som odlades 2014, dels eftersom alla företag inte svarat, dels för att enkätens utformning begränsar antalet grödor som går att redovisa.

Totalt uppskattar vi att statistiken omfattar 92 % av antalet trädgårdsföretag samt 97–98 % av antalet sysselsatta, arealer och produktion och i trädgårdsodlingen 2014.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

I den presenterade statistiken ingår *täckningsfel*, *bortfallsfel*, *mätfel* och *bearbetningsfel*. Dessa fel drabbar olika variabler och redovisningsgrupper i olika mån. Sammantaget bedöms dessa fel ha liten inverkan på areal- och produktionsstatistiken och något större inverkan på statistiken över antalet företag.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Inget urvalsfel förekommer eftersom undersökningen riktade sig till samtliga trädgårdsföretag som föll inom undersökningens kriterier.

2.2.2 Ramtäckning

Drygt 45 % av företagen som ingick i den slutliga populationen utgjorde *övertäckning*, det vill säga var företag som *inte* bedrev yrkesmässig odling av trädgårdsväxter på minst 2 500 kvadratmeter friland eller 200 kvadratmeter i växthus. Övertäckningen påverkar inte statistikens kvalitet eftersom undersökningen genomfördes som en totalundersökning och övertäckningen således inte begränsade urvalet av faktiska trädgårdsföretag.

Undertäckning kan förekomma i den mån trädgårdsföretag inte är registrerade som just trädgårdsföretag i något av de register som används som bas för populationsramen (SCB:s företagsregister, Jordbruksverkets Lantbruksregister, Jordbruksverkets stödsystem, Lantbrukarnas riksförbunds medlemsregister, Producentorganisationernas medlemsregister och Livsmedelsverkets registrerade anläggningar).

Samtliga registerutdrag gjordes i december 2014, varför undertäckning till följd av nystartade företag som ännu inte registrerats är försumbar. Vi bedömer att den totala eventuella undertäckningen inte påverkar resultaten nämnvärt.

2.2.3 Mätning

Mätfel består av inlämnade uppgifter som inte speglar verkliga förhållanden. Under inhämtningen och bearbetningen av data gjordes kontinuerliga kontroller av insamlade värden, både gentemot tidigare inlämnade värden och genomsnittliga värden för respektive variabel.

Misstänkt felaktiga värden kontrollerades i största möjliga mån gentemot uppgiftslämnaren. Kraftigt avvikande värden eller utelämnade värden som inte kunde verifieras, imputerades enligt en linjär regressionsmodell för respektive variabel.

Eftersom olika variabler är olika svåra att svara på för företagen och olika många företag berörs av olika variabler, varierar också det relativa mätfelet från variabel till variabel. Mätfelet är svårt att uppskatta, men bedöms ha liten påverkan på statistiken i sin helhet.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Det totala svarsbortfallet uppgick till 12,3 % och utgjordes av de företag i populationsramen för vilka inga uppgifter kunde inhämtas. För de företag som uppgivit att man odlat trädgårdsväxter i andra undersökningar under de senaste 3 åren har senast kända uppgifter imputerats. De företag som inte kunde nås och för vilka inga tidigare data fanns att tillgå ströks ur populationen och ingår alltså inte i statistiken.

Det partiella bortfallet varierade beroende på variabel och redovisningsgrupp. För det partiella bortfallet har i första hand typiska värden för liknande företag imputerats. I andra hand imputerades tidigare kända värden för respektive företag och variabel.

Eftersom resultaten inte har korrigerats för svarsbortfallet, utgör detta troligtvis den största enskilda felkällan i den presenterade statistiken. Med utgångspunkt från liknande företag som ingår i resultaten uppskattar vi att detta orsakade underskattningar av antalet företag med 170 st, av antalet sysselsatta med 473 personer, av frilandsarealen med 270 hektar och av växthusarealen med 78 247 kvadratmeter.

2.2.5 *Bearbetning*

Bearbetningen av data bestod av imputering av typiska värden eller senast kända värden från maximalt 3 år tillbaka i tiden för respektive variabel. Bearbetningsfelet består främst av imputerade senast kända värden som inte längre speglar verkligheten. Som helhet bedöms bearbetningsfelen ha liten inverkan på statistikens precision.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga modellantaganden har gjorts.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Inga osäkerhetsmått presenteras eftersom statistiken baseras på en totalundersökning och skattningarnas osäkerhet inte kan beräknas.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Statistiken tas fram med 3 års mellanrum. Nästa insamling kommer att ske 2018 och kommer då att avse trädgårdsodlingen år 2017.

3.2 **Framställningstid**

Undersökningen planerades och genomfördes under en period av 13 månader. Planering, enkätkonstruktion, samråd samt utformande och beslut om föreskrift utfördes under perioden juni till och med december 2014. Insamling av data pågick mellan den 20 januari och den 3 april 2015. Verifiering, imputering och databehandling pågick löpande under mars och april 2015. Resultaten sammanställdes och analyserades under maj 2015, för att sedan publiceras den 16 juni 2015.

3.3 **Punktlighet**

Statistiken publicerades enligt publikationsplanen den 16 juni 2015.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Eftersom tidigare undersökningar (framför allt Trädgårdsproduktion 2011) led av en viss *undertäckning*, utvidgade vi sökningen efter trädgårdsföretag i årets undersökning (Trädgårdsproduktion 2014), som därför omfattade en betydligt större populationsram än i tidigare undersökningar. Detta ledde till att ett flertal tidigare okända trädgårdsodlare fångades upp, vilket i sin tur innebär att 2014 års statistik är mer heltäckande, men inte helt jämförbar med tidigare års statistik.

Denna effekt avtar ju längre tillbaka i tiden man går eftersom tidigare års källor för rampopulationen liknade årets undersökning i högre grad och en stor del av årets ”nyupptäckta” företag är relativt nystartade. Således är 2002 års statistik *mer* jämförbar med 2014 års statistik än vad 2011 års statistik är.

Den exakta effekten på statistiken går inte att utröna, men man kan få en ungefärlig bild över skillnaden genom att studera de ”nyupptäckta” företagens bidrag till den totala statistiken i Trädgårdsproduktion 2014 (tablå A). Eftersom de nyupptäckta företagen inte hade samma sammansättning som övriga företag i undersökningen påverkas undersökningens olika variabler på olika sätt. Följaktligen utgjorde de nyupptäckta företagen till exempel bara 6,3 % av det totala antalet företag som odlade köksväxter på friland, men hela 27,7 % av det totala antalet företag som bedrev växthusodling.

Tablå A. ”Nyupptäckta” företags karaktär och andel av respektive variablers värde i 2014 års trädgårdsstatistik

Variabel	Andel av antal företag	Andel av areal eller växthusyta
Totalt antal företag	16,6 %	..
Antal sysselsatta	8,8 %	..
Frilandsodling	12,7 %	4,1 %
Växthusodling	27,7 %	16,3 %
Prydnadsodling (friland & växthus)	27,6 %	24,1 %
Köksväxtodling (friland)	6,3 %	1,2 %
Köksväxtodling (växthus)	25,5 %	13,2 %
Bärodling (friland)	14,3 %	8,8 %
Fruktodling	9,4 %	2,6 %
Variabel	”Nyupptäckta” företag	Övriga företag
Genomsnittligt antal sysselsatta	3,9 personer	8,0 personer
Genomsnittlig frilandsareal	2,6 ha	8,8 ha
Genomsnittlig växthusyta	1 987 kvm	3 291 kvm

Arealerna för köksväxter på friland avser i samtliga undersökningar före år 2011 utnyttjad eller odlad areal, medan de i 2011 års undersökning avser sådd eller planterad areal. I 2014 års undersökning avser arealerna istället skördad areal.

Arealerna från 2011 och dessförinnan är i stort sett helt jämförbara, medan den *skördade* arealen år 2011 i genomsnitt var 96 % av den *sådda/planterade* arealen.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan redovisningsgrupper är god, även om insamlingen från små och medelstora företag är något underrepresenterad i jämförelse med stora företag. Detta får mycket liten effekt på samtliga variabler utom antalet företag, där andelen små och medelstora företag kan ha underskattats med som mest 9 %.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Statistiken i ”Trädgårdsproduktion” använder sig av samma kriterier och avgränsningar som övrig svensk jordbruksstatistik och är till största delen jämförbar med denna. I övrig jordbruksstatistik inkluderas dock vissa företag som ligger under trösklarna 2 500 kvm respektive 200 kvm frilands- och växthusyta. Övrig jordbruksstatistik kan därför uppvisa något högre antal företag och något större trädgårdsarealer än den specifika trädgårdsstatistiken.

Viss försiktighet kan också vara på sin plats när man jämför arealer och skördar gentemot annan jordbruksstatistik, eftersom variabeldefinitionerna kan skilja sig åt i olika undersökningar. I ”Trädgårdsproduktion” redovisas bland annat den *skördade arealen* och *bruttoproduktionen* av respektive gröda, till skillnad från till exempel den *fysiska åkerarealen* och *nettoproduktionen*.

Sysselsättningsstatistiken i ”Trädgårdsproduktion” baseras på inhämtade uppgifter och kan skilja sig från liknande statistik baserad på ”standardtimmar”, som utgör ett beräknat sysselsättningsmått.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken presenteras i det Statistiska meddelandet ”Trädgårdsproduktion 2014”, JO 33 SM 1501, som finns att läsa och ladda ner på såväl Jordbruksverkets som Statistiska centralbyråns webbplatser. Data finns också att se och ladda ner från Jordbruksverkets statistikdatabas. Vissa uppgifter redovisas också i ”Jordbruksstatistisk årsbok”.

5.2 Presentation

Presentation sker i form av tabeller, diagram och textkommentarer.

5.3 Dokumentation

Statistiken är dokumenterad i det Statistiska meddelandets ”Fakta om statistiken”, i denna ”Beskrivning av statistiken”, samt i den ”Fördjupade dokumentation” för statistiken som finns publicerad på Jordbruksverkets webbplats.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Primärdata finns arkiverat hos Jordbruksverket tills gallring sker. Aidentifierat primärdata kan lämnas ut i forskningssyfte efter begäran. Bearbetningar av materialet kan göras vid förfrågan. Vid mer omfattande bearbetningar kan en avgift tas ut för att täcka Jordbruksverkets kostnader.

5.5 Upplysningstjänster

Om du har frågor kring statistiken eller dess framtagande kan du kontakta Jordbruksverkets statistikenhet via e-post till statistik@jordbruksverket.se eller per telefon 036– 15 59 70.